

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, czerwiec 2011

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/74/2011

**NASTROJE SPOŁECZNE
W CZERWCU**

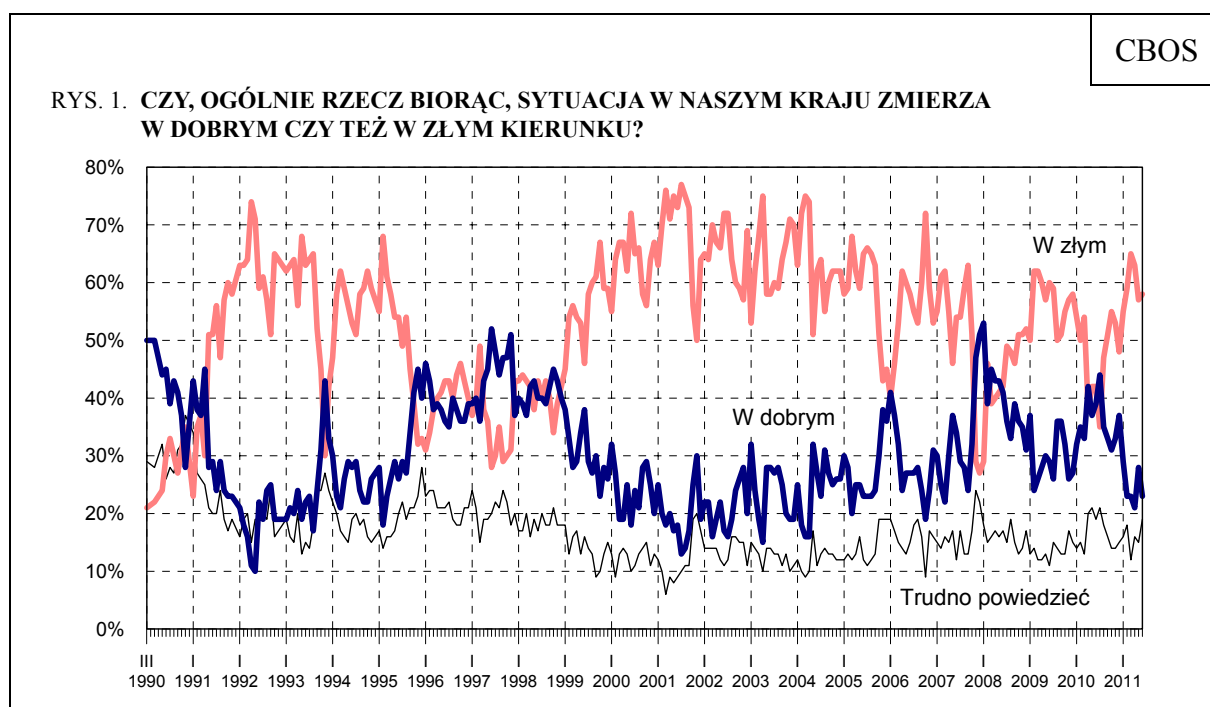
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po majowej korekcie nastrojów społecznych, w czerwcu niemal wszystkie oceny i przewidywania uległy pogorszeniu¹. Największy pesymizm odnotowujemy w opiniach na temat aktualnego i prognozowanego poziomu życia, kondycji zakładów pracy oraz pewności zatrudnienia.

OCENY

W porównaniu z ubiegłym miesiącem gorzej przedstawiają się oceny **rozwoju sytuacji w kraju**. Zmniejszyła się grupa osób zadowolonych z zachodzących przemian (o 5 punktów, do 23%), jednocześnie w dalszym ciągu prawie trzy piąte ankietowanych (58%) uważa, iż sytuacja w Polsce zmierza w złym kierunku.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (253) przeprowadzono w dniach 1 – 8 czerwca 2011 roku na liczącej 1164 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	2010							2011						
	w procentach													
W dobrym	39	44	35	33	31	33	37	29	23	23	21	28	23	
W złym	42	35	47	51	55	53	48	55	59	65	63	57	58	
Trudno powiedzieć	19	21	18	16	14	14	15	16	18	12	16	15	19	

Przekonanie o właściwym kierunku zmian znacznie częściej wyrażają wysoko wykwalifikowani specjaliści (37%), pracownicy administracyjno-biurowi (30%) oraz respondenci prowadzący własną działalność gospodarczą (29%). Pozytywnej ocenie sytuacji w kraju sprzyja także zamieszkiwanie w dużym mieście (35%), wyższe wykształcenie (36%), dochody *per capita* powyżej 1500 zł (41%) oraz lepsza ocena warunków materialnych gospodarstwa domowego. Rzadziej dokonują jej natomiast renciści (17%), bezrobotni (14%) oraz badani z wykształceniem podstawowym (14%) – zob. tabele aneksowe.

Zadowolenie z rozwoju sytuacji w kraju deklaruje ponad połowa elektoratu PO (59%), co czwarty potencjalny wyborca SLD (27%), co szósty sympatyk PSL (16%) i co jedenasty zwolennik PiS (9%). Kierunek zmian znajduje niewielu entuzjastów wśród osób niemających sprecyzowanych preferencji partyjnych (22%), biernych politycznie (14%) oraz niezdecydowanych co do uczestnictwa w ewentualnych wyborach parlamentarnych (12%). Przedstawiciele trzech ostatnich kategorii na ogół częściej niż badani zamierzający oddać głos na konkretne ugrupowanie nie potrafią również jednoznacznie określić, czy sytuacja w Polsce zmierza w dobrym, czy też w złym kierunku.

Tabela 2

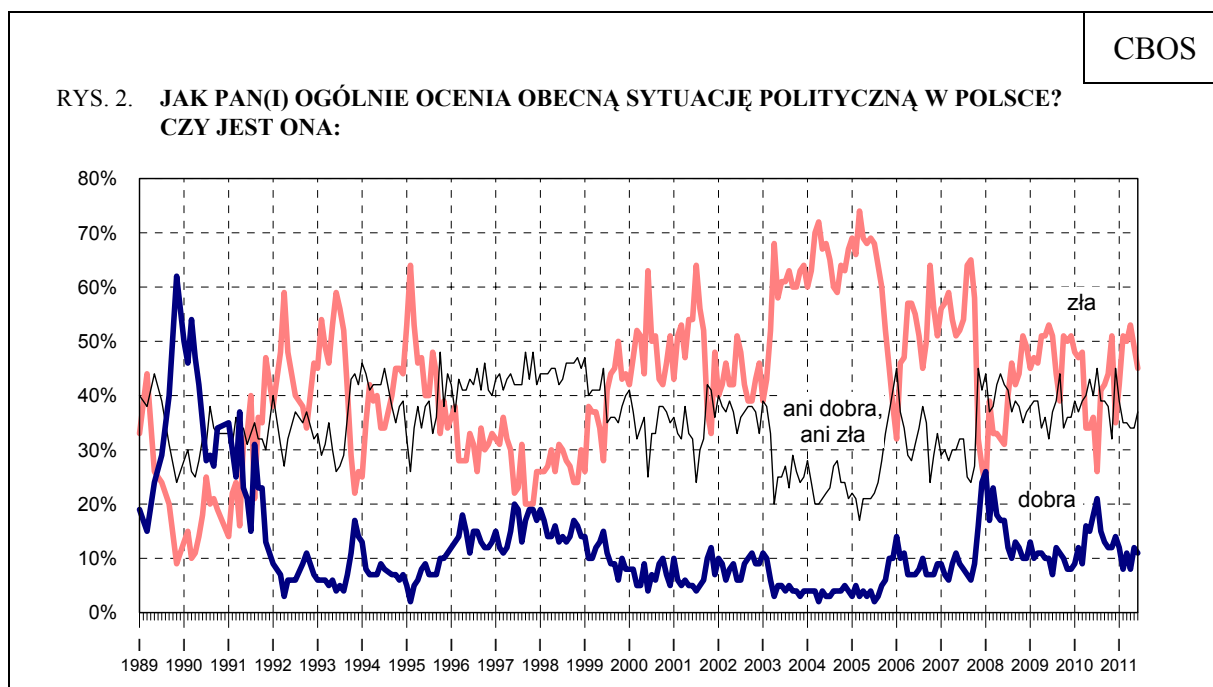
Potencjalne elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	59	24	17
PiS	9	79	12
SLD	27	58	15
PSL**	16	68	16
Niezdecydowani na kogo głosować	22	54	24
Niezdecydowani czy wezmą udział w wyborach	12	59	29
Niezamierzający wziąć udziału w wyborach	14	69	17

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych
 ** Z uwagi na małą liczebność w próbie (N=31) wyniki dla elektoratu PSL należy interpretować z ostrożnością

Nieznacznie poprawiły się opinie o **sytuacji politycznej** Polski. Mimo że nadal największa grupa respondentów ocenia ją negatywnie (45%), odsetek takich wskazań należy do najniższych z notowanych w tym roku (od maja spadek o 4 punkty). W stosunku do ubiegłego miesiąca minimalnie zwiększyła się grupa osób określających bieżącą sytuację na polskiej scenie politycznej jako przeciętną (37%, wzrost o 3 punkty), nie zmienił się natomiast odsetek ocen pozytywnych (11%).

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	2010							2011						
	w procentach													
– dobra	18	21	15	13	12	12	14	12	8	11	8	12	11	
– ani dobra, ani zła	40	45	39	39	38	32	45	39	35	35	34	34	37	
– zła	36	26	41	42	44	51	35	42	51	50	53	49	45	
Trudno powiedzieć	6	8	5	6	6	5	6	7	6	4	5	4	7	

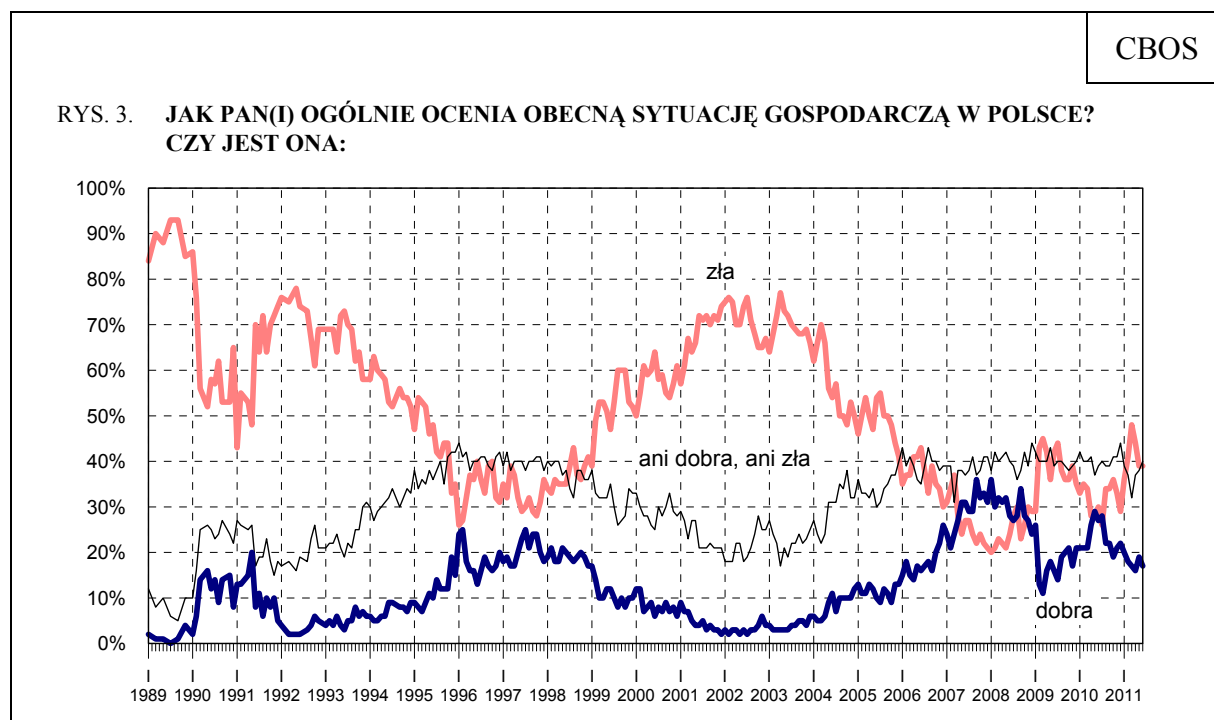

Opinie o sytuacji na polskiej scenie politycznej są raczej słabo zróżnicowane społecznie. Pozytywnej jej oceny nieco częściej dokonują ankietowani relatywnie młodszy – poniżej 45. roku życia, lepiej wykształceni, uzyskujący dochody *per capita* powyżej 1500 zł (19%) i dobrze oceniający swoje warunki materialne (zob. tabele aneksowe).

W porównaniu z majem nieco pogorszyły się oceny **sytuacji gospodarczej** kraju: choć odsetek opinii krytycznych nie uległ zmianie – wyraża je prawie dwie piąte ankietowanych (39%) – nieznacznie zmniejszyła się grupa osób zadowolonych z kondycji gospodarczej Polski (o 2 punkty, do 17%).

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VII I	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	2010							2011						
	w procentach													
– dobra	27	28	22	22	19	21	22	20	18	17	16	19	17	
– ani dobra, ani zła	39	40	39	39	41	41	44	39	37	32	37	38	40	
– zła	30	26	34	34	36	33	29	36	41	48	44	39	39	
Trudno powiedzieć	4	6	5	5	4	5	5	5	4	3	3	4	4	

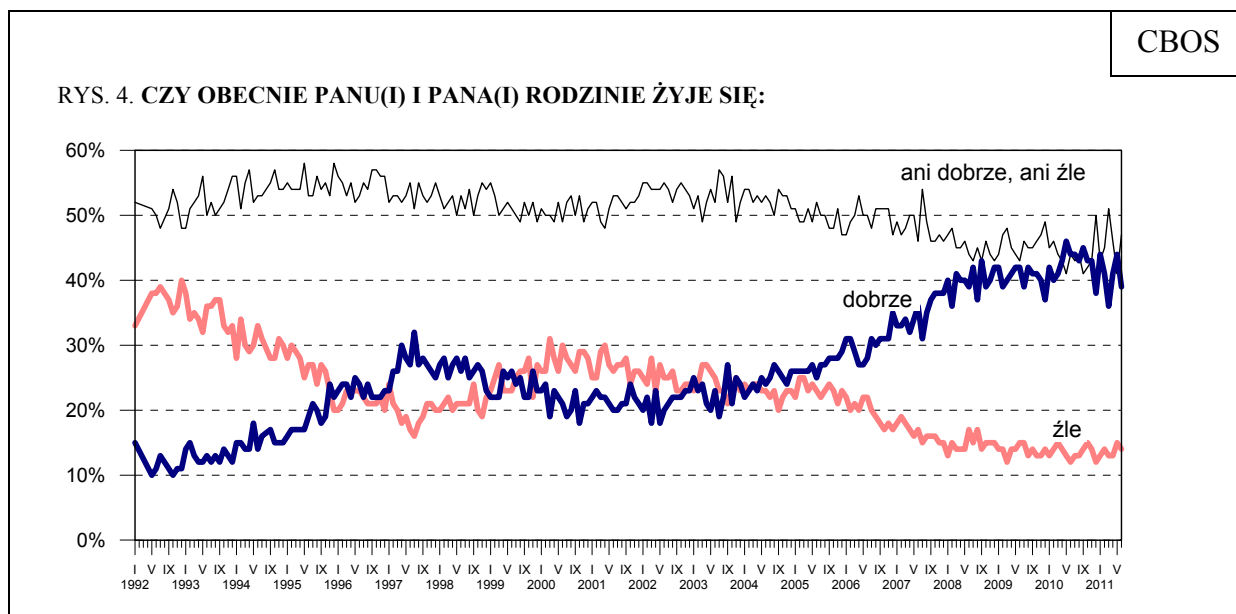
Pominięto „trudno powiedzieć”

Pozytywnej ocenie sytuacji gospodarczej kraju sprzyja lepsza sytuacja ekonomiczna respondenta. Jest ona nieco częstsza wśród osób młodych – w wieku 18 – 34 lata – i lepiej wykształconych, a w grupach społeczno-zawodowych: wśród przedstawicieli kadry kierowniczej i specjalistów (30%) oraz średniego personelu i techników (26%). Wyraźnie rzadziej dokonują jej natomiast rolnicy (12%), emeryci (12%) i renciści (10%) – zob. tabele aneksowe.

W stosunku do maja mniej osób deklaruje zadowolenie z **jakości życia swojej rodziny** (39%, spadek o 5 punktów), podczas gdy więcej ocenia ją neutralnie (47%, wzrost o 6 punktów).

Tabela 5

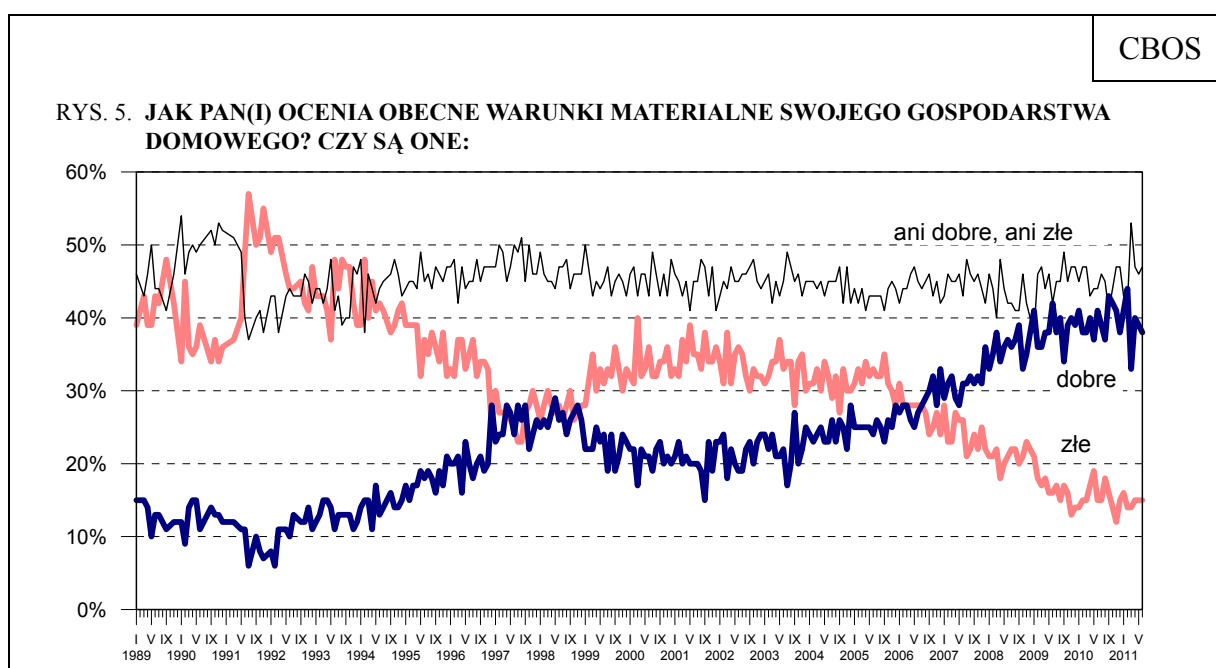
Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2010						2011						
	w procentach												
– dobrze	44	44	43	45	43	43	38	44	41	36	41	44	39
– ani dobrze, ani źle	44	43	44	41	42	43	50	43	45	51	46	41	47
– źle	12	13	13	14	15	14	12	13	14	13	13	15	14
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zbliżone do majowych pozostają opinie na temat **warunków materialnych gospodarstw domowych**: obecnie niemal dwie piąte Polaków (38%) określa je jako dobre, prawie połowa (47%) jako średnie, a 15% – jako złe.

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	2010							2011						
	w procentach													
– dobre	41	39	37	43	42	41	38	41	44	33	40	39	38	
– ani dobre, ani złe	44	46	45	41	44	47	47	43	42	53	47	46	47	
– złe	15	15	18	16	14	12	15	16	14	14	14	15	15	

Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?”, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

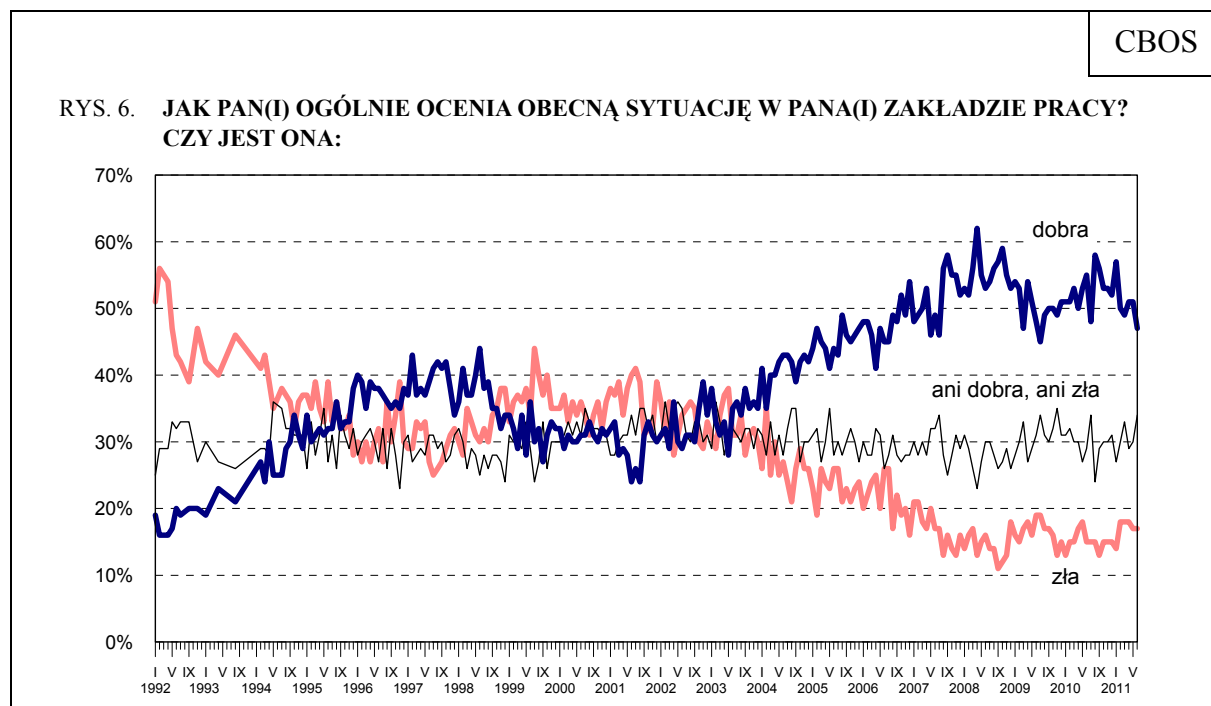
Oceny warunków bytu – zarówno w wymiarze jakości życia, jak i sytuacji materialnej gospodarstw domowych – pozostają w związku z cechami społeczno-demograficznymi badanych. Większą satysfakcję w tym względzie odczuwają mieszkańcy największych miast, respondenci lepiej sytuowani, wykształceni oraz młodszy. Zadowolenie z ekonomicznego wymiaru życia dominuje ponadto wśród wysoko wykwalifikowanych specjalistów, osób pracujących na własny rachunek oraz studentów. Rzadziej deklarują je bezrobotni, emeryci i renciści (zob. tabele aneksowe).

Wyniki czerwcowego sondażu przyniosły najgorsze w tym roku oceny **kondycji zakładów pracy**. Mimo że w dalszym ciągu w opiniach na ten temat dominują głosy pozytywne (47%), ich odsetek w porównaniu z majem zmniejszył się (o 4 punkty). Przybyło natomiast pracujących określających sytuację swojego zakładu jako przeciętną (34%, wzrost o 4 punkty).

Tabela 7

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	2010							2011						
	N*	469	454	491	503	504	476	421	475	490	470	610	605	586
w procentach														
– dobra	55	48	58	56	53	53	52	57	50	49	51	51	47	
– ani dobra, ani zła	29	34	24	29	30	30	31	27	30	33	29	30	34	
– zła	15	15	15	13	15	15	15	14	18	18	18	17	17	
Trudno powiedzieć	1	3	3	2	2	2	2	2	2	0	2	2	2	

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Odporzeczy osób aktywnych zawodowo. Pominięto „trudno powiedzieć”

Poziom zadowolenia z sytuacji w miejscu zatrudnienia jest zwykle tym wyższy, im wyższe dochody *per capita* oraz większa satysfakcja z kondycji materialnej gospodarstwa domowego. Pozytywnemu postrzeganiu sytuacji zakładu pracy sprzyja też wyższe wykształcenie, piastowanie kierowniczego stanowiska (58%) oraz praca o charakterze administracyjno-biurowym (58%) – zob. tabele aneksowe.

PRZEWIDYWANIA

Ponad połowa badanych (52%, od maja wzrost o 5 punktów) przewiduje, iż kolejne miesiące nie przyniosą zmian w **ogólnej sytuacji kraju**. W porównaniu z majem nieznacznie zmniejszyły się odsetki tych, którzy spodziewają się jej pogorszenia (o 2 punkty, do 30%) i poprawy (o 2 punkty, do 12%).

Tabela 8

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2010						2011						
	w procentach												
Poprawi się	24	29	21	18	14	18	20	16	13	11	12	14	12
Nie zmieni się	50	45	41	44	46	48	45	46	46	40	45	47	52
Pogorszy się	18	18	31	32	33	27	28	31	33	44	37	32	30
Trudno powiedzieć	8	8	7	6	7	7	7	7	8	5	6	7	6

Pogląd, iż kondycja Polski nie zmieni się, dominuje w elektoratach wszystkich ugrupowań cieszących się znacznym poparciem społecznym. Mimo to relatywnie najwięcej optymistów rekrutuje się z grona potencjalnych wyborców PO (26%), a największy sceptycyzm w tej kwestii wyrażają zwolennicy PiS (43%).

Tabela 9

Potencjalne elektoraty*	Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?			
	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	26	59	9	6
PiS	8	44	43	5
SLD	9	61	30	0
PSL**	12	49	33	6
Niezdecydowani na kogo głosować	12	52	26	10
Niezdecydowani czy wezmą udział w wyborach	13	52	27	8
Niezamierzający wziąć udziału w wyborach	5	50	39	6

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych
 ** Z uwagi na małą liczebność w próbie (N=31) wyniki dla elektoratu PSL należy interpretować z ostrożnością

Nie zmieniły się przewidywania dotyczące **jakości polskiego życia politycznego**: największa część badanych (55%) nie spodziewa się zmian, co piąty respondent (21%) prognozuje jej pogorszenie, a co dziewiąty (11%) – poprawę.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2010						2011						
	w procentach												
– poprawi się	24	30	23	20	15	17	19	14	12	11	12	13	11
– nie zmieni się	52	43	47	51	54	53	57	56	54	52	55	54	55
– pogorszy się	10	16	20	20	23	21	15	21	25	28	24	22	21
Trudno powiedzieć	14	11	10	9	8	9	9	9	9	9	9	11	13

W stosunku do ubiegłego miesiąca nieco mniej osób liczy na polepszenie **kondycji gospodarczej** Polski (16%, spadek o 3 punkty). W dalszym ciągu największa grupa ankietowanych (50%) uważa, iż najbliższy rok nie przyniesie zmian w tej dziedzinie.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2010						2011						
	w procentach												
– poprawi się	28	31	23	22	21	23	24	21	18	16	18	19	16
– nie zmieni się	49	44	45	47	46	49	45	46	48	43	49	49	50
– pogorszy się	13	15	23	23	26	20	22	25	26	33	25	24	24
Trudno powiedzieć	10	10	9	8	7	8	9	8	8	8	8	8	10

Od maja ubyło osób wierzących, że za rok im i ich rodzinom będzie się żyło lepiej (o 3 punkty, do 18%), natomiast minimalnie przybyło tych, którzy spodziewają się pogorszenia **jakości życia** (o 2 punkty, do 20%).

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2010						2011						
	w procentach												
– lepiej	24	24	23	19	20	22	22	19	18	15	20	21	18
– tak samo	55	54	53	56	51	56	53	53	54	52	51	53	52
– gorzej	12	12	16	18	21	17	17	18	19	25	22	18	20
Trudno powiedzieć	9	10	8	7	8	5	8	10	9	8	7	8	10

Duży pesymizm widoczny jest też w prognozach dotyczących **sytuacji materialnej gospodarstw domowych**: również tutaj nieznacznie zmniejszyła się liczba optymistów (o 2 punkty, do 16%) i wzrósł odsetek sceptyków (o 5 punktów, do 21%).

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2010						2011						
	w procentach												
– poprawią się	21	19	19	16	21	19	24	17	19	12	18	18	16
– pozostaną bez zmian	65	67	62	64	61	67	61	66	63	62	64	66	63
– pogorszą się	14	14	19	20	18	14	15	17	18	26	18	16	21

Wyraźnie gorsze niż przed miesiącem są przewidywania co do **kondycji zakładów pracy**. Choć prawie trzy piąte badanych (57%) nie spodziewa się zmian w tym zakresie, odsetek osób przewidujących pogorszenie sytuacji w miejscu pracy osiągnął najwyższy w tym roku poziom. Obecnie odsetki optymistów (18%, spadek o 6 punktów) i pesymistów w tym względzie (17%, wzrost o 5 punktów) niemal się równoważą.

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy :	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	2010						2011						
	w procentach												
N*	469	455	491	503	504	477	424	476	490	468	610	605	586
– poprawi się	25	25	23	23	24	22	24	20	25	19	21	24	18
– pozostanie bez zmian	57	53	59	58	54	59	59	60	56	59	58	58	57
– pogorszy się	9	12	9	12	16	12	11	13	12	15	14	12	17
Trudno powiedzieć	9	10	9	7	6	7	6	7	7	7	7	6	8

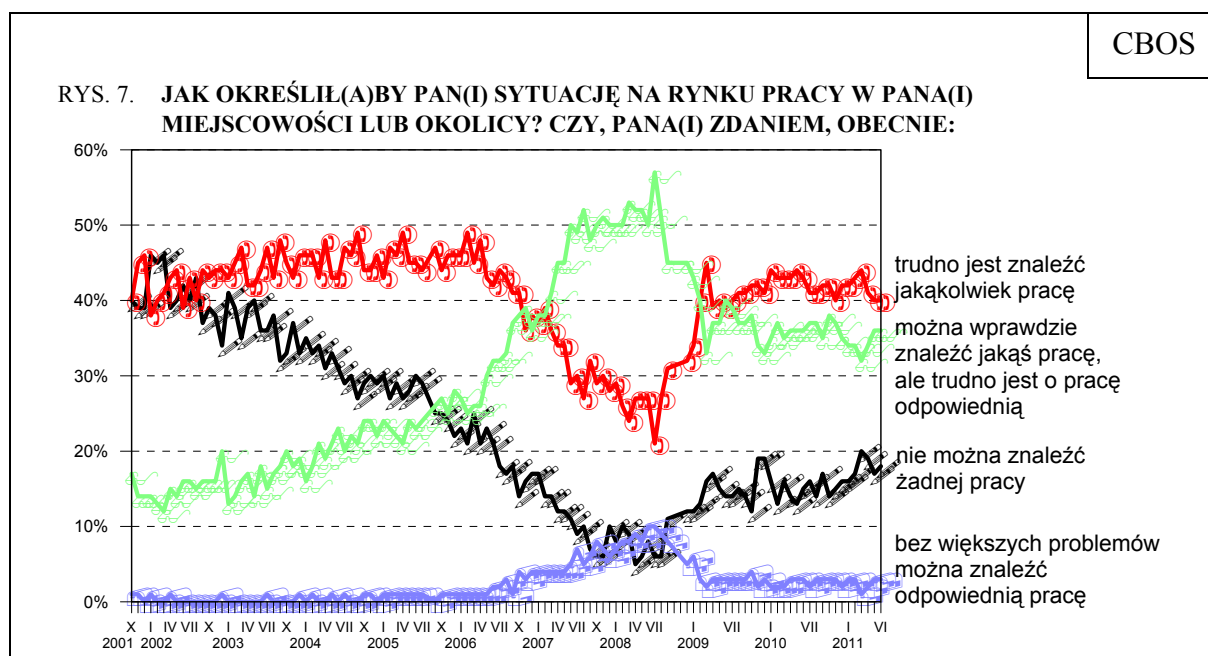
* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

OCENA LOKALNYCH RYNKÓW PRACY I BEZPIECZEŃSTWO ZATRUDNIENIA

Od maja nie zmieniły się oceny **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**. Dwie piąte ankietowanych (40%) twierdzi, że w ich miejscowości lub okolicy trudno o jakąkolwiek pracę, a niemal jedna piąta (18%) uważa, iż nie ma jej wcale. O dostępności zatrudnienia przekonanych jest 39% respondentów, ale tylko trzech na stu (3%) przyznaje, że odpowiednią pracę można znaleźć bez większych problemów.

Tabela 15

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskaźniki respondentów według terminów badań													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	2010							2011						
	w procentach													
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	3	2	3	3	3	3	2	3	3	1	2	3	3	
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	36	37	37	35	38	37	35	34	34	32	34	36	36	
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	43	41	41	42	42	40	42	42	43	44	41	40	40	
– nie można znaleźć żadnej pracy	15	16	14	17	14	15	16	16	17	20	19	17	18	
Trudno powiedzieć	3	4	5	3	3	4	5	5	3	3	4	4	3	

Pominięto „trudno powiedzieć”

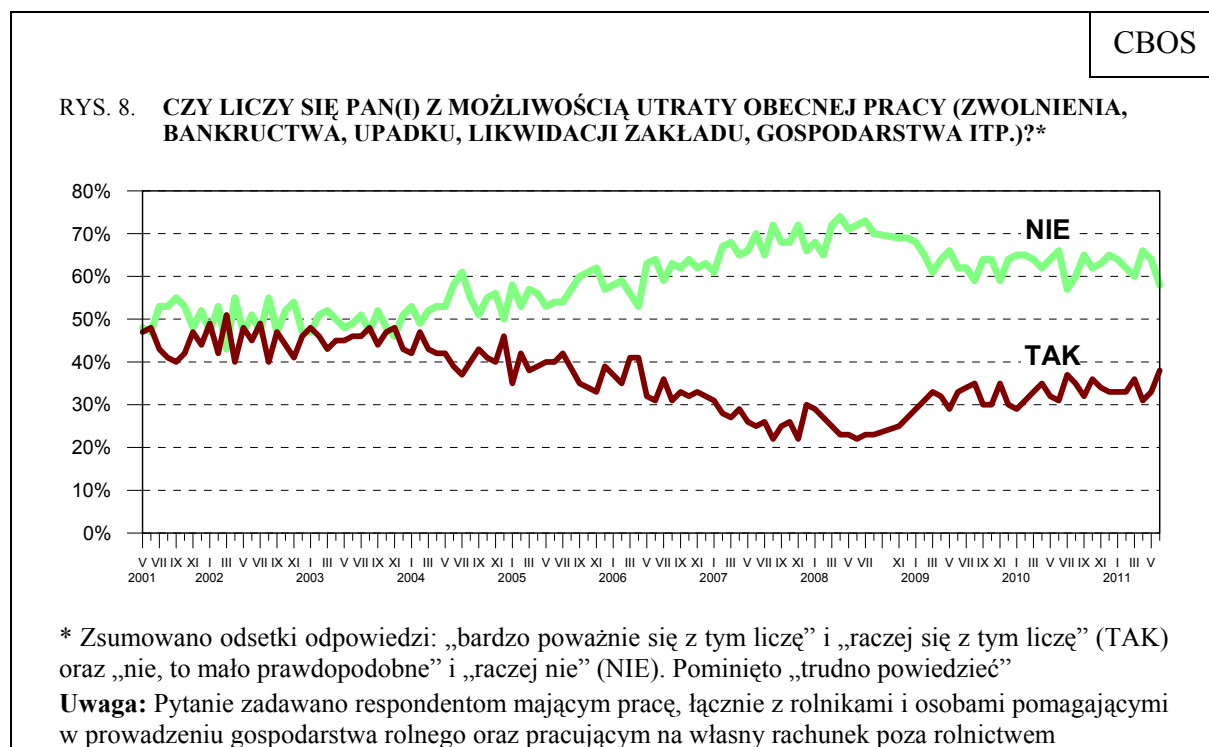
Negatywnych ocen sytuacji na lokalnym rynku pracy częściej dokonują ludzie starsi, mieszkańcy mniejszych miejscowości, słabiej wykształceni oraz gorzej sytuowani. Krytyczną opinię na ten temat częściej wyrażają renciści, emeryci oraz osoby bezrobotne, a rzadziej – studenci, robotnicy wykwalifikowani, respondenci o wysokiej pozycji zawodowej oraz osoby pracujące na własny rachunek (zob. tabele aneksowe).

W stosunku do maja wyraźnie wzrosło **poczucie zagrożenia bezrobociem**. Zmniejszył się odsetek aktywnych zawodowo pewnych swojego zatrudnienia (spadek o 6 punktów, do 58%), natomiast powiększyła się grupa tych, którzy liczą się z możliwością jego utraty (wzrost o 5 punktów, do 38%).

Tabela 16

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																											
	VI (N=470)	VII (N=455)	VIII (N=491)	IX (N=503)	X (N=504)	XI (N=478)	XII (N=426)	I (N=477)	II (N=490)	III (N=470)	IV (N=611)	V (N=604)	VI (N=586)															
	2010							2011																				
	w procentach																											
Bardzo poważnie się z tym liczę	7	31	10	37	8	35	6	32	9	36	7	34	7	33	7	33	8	33	7	36	6	31	6	33	8	38		
Raczej tak	24		27		27		26		27		26		26		25		29		25		27		30		30			
Raczej nie	40		33		33		37		37		34		37		39		37		38		39		35		30			
Nie, to mało prawdopodobne	26	66	24	57	60	65	62	63	65	64	62	60	66	64	58	26	24	27	28	25	29	28	25	22	27	29	28	28
Trudno powiedzieć	3	3	6	6	5	5	3	3	2	2	3	3	2	2	3	3	5	5	4	4	3	3	3	3	4	4		

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Poczucie zagrożenia bezrobociem jest częstsze wśród pracowników młodszych, gorzej wykształconych i sytuowanych oraz zatrudnionych w spółce właścicieli prywatnych i państwa (48%), bądź w instytucji publicznej (42%). Obawy w tym względzie w większym stopniu wyrażają też osoby pracujące w sektorze usługowym (54%), pracownicy administracyjno-biurowi (52%) oraz robotnicy niewykwalifikowani (52%) – zob. tabele aneksowe.

Początek czerwca przyniósł ochłodzenie nastrojów społecznych. Największe spadki zanotowaliśmy w dziedzinach bliskich codziennym doświadczeniom badanych. W stosunku do maja pogorszyły się opinie i prognozy dotyczące warunków bytu oraz sytuacji zakładów pracy, dość znacznie wzrosło też poczucie zagrożenia bezrobociem. Na poziomie zbliżonym do notowanego w ubiegłym miesiącu utrzymują się natomiast oceny kondycji lokalnych rynków pracy oraz sytuacji na scenie politycznej.

Opracowała
Natalia HIPSZ

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		23	58	19	1161
Płeć	Mężczyźni	25	60	15	551
	Kobiety	22	56	22	609
Wiek	18-24 lata	24	56	19	146
	25-34	29	57	14	235
	35-44	19	62	19	192
	45-54	25	57	18	183
	55-64	21	57	22	198
	65 lat i więcej	21	58	21	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	59	23	448
	Miasto do 20 tys.	23	67	10	149
	20-100 tys.	26	56	18	228
	101-500 tys.	24	62	15	189
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	35	44	21	148
	Podstawowe	14	65	21	276
	Zasadnicze zawodowe	24	55	20	288
	Średnie	22	61	17	391
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	36	47	17	206
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	37	43	19	102
	Średni personel, technicy	27	61	11	45
	Pracownicy adm.-biurowi	30	58	12	67
	Pracownicy usług	16	64	20	62
	Robotnicy wykwalifikowani	22	61	17	155
	Robotnicy niewykwalifik.	24	64	13	62
	Rolnicy	19	60	21	61
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	29	60	11	50
	Renciści	17	58	25	68
	Emeryci	21	56	23	255
	Uczniowie i studenci	27	55	18	93
	Bezrobotni	14	67	18	71
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	24	55	21	70
	inst. państw., publicznej	28	58	13	166
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	24	65	10	99
	sekt. pryw. poza rolnict.	26	56	18	262
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	16	62	22	57
	Do 500 zł	13	69	18	179
	501-750	26	57	17	156
	751-1000	26	60	14	200
	1001-1500	21	64	15	178
Ocena własnych war. mater.	Powyżej 1500 zł	41	39	21	160
	Złe	11	74	15	171
	Średnie	19	60	21	548
Udział w prakt. religijnych	Dobre	34	49	17	442
	Kilka razy w tygodniu	12	56	33	44
	Raz w tygodniu	23	59	18	527
	1-2 razy w miesiącu	25	56	19	199
	Kilka razy w roku	27	58	15	259
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	20	58	22	132
	Lewica	25	55	20	179
	Centrum	24	61	15	360
	Prawica	29	54	17	329
	Trudno powiedzieć	15	60	25	293

Tabela 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		11	37	45	7	1160
Płeć	Mężczyźni	12	35	49	4	548
	Kobiety	9	39	42	10	612
Wiek	18-24 lata	9	48	40	2	146
	25-34	10	38	50	3	236
	35-44	9	35	51	5	192
	45-54	13	35	42	11	184
	55-64	11	36	45	8	196
	65 lat i więcej	12	31	44	13	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	35	45	10	449
	Miasto do 20 tys.	14	32	49	5	150
	20-100 tys.	7	38	48	6	227
	101-500 tys.	11	42	43	4	187
	501 tys. i więcej mieszk.	12	39	44	5	148
Wykształcenie	Podstawowe	9	33	46	12	275
	Zasadnicze zawodowe	10	31	51	8	286
	Średnie	11	41	42	6	393
	Wyższe	13	42	45	1	207
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14	38	47	2	102
	Średni personel, technicy	17	34	49		44
	Pracownicy adm.-biurowi	11	37	50	1	67
	Pracownicy usług	13	34	45	9	62
	Robotnicy wykwalifikowani	9	42	47	3	155
	Robotnicy niewykwalifik.	5	40	51	4	63
	Rolnicy	12	27	48	13	61
Pracujący na własny rach.	11	42	42	6	50	
Bierni zawodowo	Renciści	10	34	45	11	68
	Emeryci	10	33	44	13	255
	Uczniowie i studenci	8	52	40	1	93
	Bezrobotni	9	35	45	10	71
	Gospodynie domowe i inni	16	28	44	12	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	13	36	47	4	165
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	8	31	62		100
	sekt. pryw. poza rolnict.	10	43	43	4	262
	prywatnym gosp. rolnym	8	30	50	12	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	10	34	43	13	179
	501-750	10	38	43	8	154
	751-1000	9	39	47	5	199
	1001-1500	10	37	48	5	178
	Powyżej 1500 zł	19	41	37	2	161
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	24	60	9	170
	Średnie	7	38	45	10	548
	Dobre	17	40	40	3	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2	49	35	14	44
	Raz w tygodniu	11	36	46	8	527
	1-2 razy w miesiącu	14	36	45	5	199
	Kilka razy w roku	11	37	46	6	259
	W ogóle nie uczestniczy	8	38	46	7	130
Poglądy polityczne	Lewica	9	42	45	4	179
	Centrum	11	44	42	3	361
	Prawica	14	35	47	4	329
	Trudno powiedzieć	8	26	49	17	292

Tabela 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?				Liczba osób
		Czy jest ona:				
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		17	40	39	4	1163
Płeć	Mężczyźni	21	38	39	2	550
	Kobiety	13	41	40	6	613
Wiek	18-24 lata	20	49	27	4	146
	25-34	25	45	29	1	236
	35-44	14	40	43	3	192
	45-54	13	37	44	6	184
	55-64	16	35	45	4	198
	65 lat i więcej	11	36	47	6	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	15	36	44	5	449
	Miasto do 20 tys.	17	34	46	3	150
	20-100 tys.	14	51	33	2	228
	101-500 tys.	19	38	41	2	188
	501 tys. i więcej mieszk.	24	43	28	5	149
Wykształcenie	Podstawowe	9	38	46	7	276
	Zasadnicze zawodowe	17	34	44	5	287
	Średnie	17	44	37	2	394
	Wyższe	27	42	31	1	207
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	30	40	29	2	102
	Średni personel, technicy	26	38	36		45
	Pracownicy adm.-biurowi	18	39	44		68
	Pracownicy usług	14	49	34	4	62
	Robotnicy wykwalifikowani	19	46	33	2	155
	Robotnicy niewykwalifik.	16	36	42	6	63
	Rolnicy	12	33	50	6	61
	Pracujący na własny rach.	23	38	37	1	50
Bierni zawodowo	Renciści	10	36	47	7	68
	Emeryci	12	35	47	6	256
	Uczniowie i studenci	18	50	29	3	93
	Bezrobotni	16	32	44	8	71
	Gospodynie domowe i inni	13	45	39	2	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	18	40	39	3	166
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	38	39		100
	sekt. pryw. poza rolnict.	22	44	32	2	263
	prywatnym gosp. rolnym	11	36	46	8	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	36	48	4	179
	501-750	13	50	34	3	155
	751-1000	15	41	40	3	200
	1001-1500	16	41	37	5	179
	Powyżej 1500 zł	33	38	28	1	161
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	27	62	5	171
	Średnie	10	42	43	5	550
	Dobre	30	42	26	1	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	5	51	38	6	44
	Raz w tygodniu	17	39	40	4	529
	1-2 razy w miesiącu	19	37	43	2	199
	Kilka razy w roku	19	41	36	4	259
	W ogóle nie uczestniczy	14	39	41	5	132
Poglądy polityczne	Lewica	25	42	32	1	179
	Centrum	19	41	38	2	361
	Prawica	17	41	40	3	329
	Trudno powiedzieć	10	36	45	9	295

Tabela 4

		Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:				Liczba osób
		dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		39	47	14	0	1163
Płeć	Mężczyźni	39	50	11	0	550
	Kobiety	38	44	17	0	612
Wiek	18-24 lata	65	27	8		146
	25-34	56	38	5	0	236
	35-44	35	49	16		192
	45-54	36	48	15		183
	55-64	26	57	17		198
	65 lat i więcej	18	57	24	1	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	36	48	16	0	448
	Miasto do 20 tys.	34	48	17	1	150
	20-100 tys.	34	54	11		228
	101-500 tys.	42	41	16	0	188
	501 tys. i więcej mieszk.	57	35	8		149
Wykształcenie	Podstawowe	24	52	24	0	276
	Zasadnicze zawodowe	30	53	18		286
	Średnie	40	48	12	0	394
	Wyższe	70	29	1	0	207
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	27			102
	Średni personel, technicy	47	47	6		45
	Pracownicy adm.-biurowi	43	47	9	1	68
	Pracownicy usług	38	54	7		62
	Robotnicy wykwalifikowani	42	49	9		155
	Robotnicy niewykwalifik.	24	56	20		63
	Rolnicy	31	58	11		61
	Pracujący na własny rach.	61	34	5		50
Bierni zawodowo	Renciści	22	50	27		67
	Emeryci	18	60	21	1	256
	Uczniowie i studenci	71	25	4		93
	Bezrobotni	27	35	39		71
	Gospodynie domowe i inni	39	41	20		70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	49	42	8	1	166
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	53	38	8		100
	sekt. pryw. poza rolnict.	48	45	7		263
	prywatnym gosp. rolnym	29	60	11		57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	24	51	25		179
	501-750	29	54	17	0	155
	751-1000	36	47	17	0	199
	1001-1500	37	51	11	1	179
	Powyżej 1500 zł	71	28	1		161
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	26	70	1	171
	Średnie	17	75	7		550
	Dobre	80	19	1	0	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	35	21		44
	Raz w tygodniu	40	48	12	0	529
	1-2 razy w miesiącu	43	47	10		199
	Kilka razy w roku	32	48	19		259
	W ogóle nie uczestniczy	39	42	18	1	131
Poglądy polityczne	Lewica	44	40	15	0	179
	Centrum	41	47	11	0	361
	Prawica	41	47	12		329
	Trudno powiedzieć	30	50	20	0	294

Tabela 5

		Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:			Liczba osób
		złe	ani dobre, ani złe	dobre	
		%	%	%	
Ogółem		15	47	38	1164
Płeć	Mężczyźni	13	46	41	551
	Kobiety	17	48	35	613
Wiek	18-24 lata	8	38	55	146
	25-34	6	40	54	236
	35-44	16	50	34	192
	45-54	15	44	40	184
	55-64	19	55	25	198
	65 lat i więcej	23	55	21	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	51	33	449
	Miasto do 20 tys.	18	46	36	150
	20-100 tys.	13	54	33	228
	101-500 tys.	18	40	42	189
	501 tys. i więcej mieszk.	8	35	57	149
Wykształcenie	Podstawowe	27	55	18	276
	Zasadnicze zawodowe	19	52	29	288
	Średnie	10	48	42	394
	Wyższe	2	29	68	207
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1	28	71	102
	Średni personel, technicy	9	40	51	45
	Pracownicy adm.-biurowi	6	41	53	68
	Pracownicy usług	3	60	37	62
	Robotnicy wykwalifikowani	11	43	46	155
	Robotnicy niewykwalifik.	24	55	21	63
	Rolnicy	13	67	20	61
	Pracujący na własny rach.	5	29	66	50
Bierni zawodowo	Renciści	28	51	21	68
	Emeryci	21	59	19	256
	Uczniowie i studenci	4	38	58	93
	Bezrobotni	33	43	24	71
	Gospodynie domowe i inni	25	41	34	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	8	38	53	166
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	39	54	100
	sekt. pryw. poza rolnict.	7	43	50	263
	prywatnym gosp. rolnym	9	66	25	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	29	52	20	179
	501-750	17	55	28	156
	751-1000	15	49	36	200
	1001-1500	12	45	43	179
	Powyżej 1500 zł	2	29	69	161
Ocena własnych war. mater.	Złe	100			172
	Średnie		100		550
	Dobre			100	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	22	46	32	45
	Raz w tygodniu	12	48	40	529
	1-2 razy w miesiącu	10	47	42	199
	Kilka razy w roku	21	47	31	259
	W ogóle nie uczestniczy	17	42	41	132
Poglądy polityczne	Lewica	16	42	42	179
	Centrum	13	46	41	361
	Prawica	11	45	44	329
	Trudno powiedzieć	20	54	26	296

Tabela 6

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		47	34	17	2	586
Płeć	Mężczyźni	45	34	19	2	336
	Kobiety	49	35	15	1	250
Wiek	18-24 lata	73	27			42
	25-34	49	38	12	1	185
	35-44	44	34	21	2	144
	45-54	41	33	23	2	138
	55-64	40	34	24	3	68
	65 lat i więcej	46	32	9	13	8
Miejsce zamieszkania	Wieś	42	37	17	3	215
	Miasto do 20 tys.	38	40	20	2	78
	20-100 tys.	49	31	18	2	108
	101-500 tys.	58	28	14		94
	501 tys. i więcej mieszk.	50	33	17		91
Wykształcenie	Podstawowe	42	37	20	2	55
	Zasadnicze zawodowe	39	32	23	6	150
	Średnie	43	39	18	0	221
	Wyższe	61	29	11		161
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	58	28	13		99
	Średni personel, technicy	52	26	22		44
	Pracownicy adm.-biurowi	58	30	12		62
	Pracownicy usług	41	40	15	3	62
	Robotnicy wykwalifikowani	51	29	18	3	150
	Robotnicy niewykwalifik.	42	32	26		53
	Rolnicy	9	55	31	5	50
Pracujący na własny rach.	47	42	11		49	
Bierni zawodowo	Emeryci	17	67		16	7
	Uczniowie i studenci	37	63			6
	Bezrobotni	57		43		2
	Gospodynie domowe i inni		29		71	3
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	28	16		166
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	49	29	22		100
	sekt. pryw. poza rolnict.	46	36	14	3	263
	prywatnym gosp. rolnym	16	51	28	5	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	29	48	19	4	71
	501-750	40	42	14	4	71
	751-1000	43	40	15	3	102
	1001-1500	41	32	28		91
	Powyżej 1500 zł	65	26	8		102
Ocena własnych war. mater.	Złe	19	36	34	11	45
	Średnie	33	42	24	2	254
	Dobre	63	27	9	1	287
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	77	23			12
	Raz w tygodniu	44	37	17	2	259
	1-2 razy w miesiącu	46	31	21	2	119
	Kilka razy w roku	50	33	15	1	144
	W ogóle nie uczestniczy	46	33	18	2	52
Poglądy polityczne	Lewica	44	38	18		76
	Centrum	44	38	17	1	219
	Prawica	54	28	16	2	178
	Trudno powiedzieć	42	35	19	4	113

Tabela 7

		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprowadzić jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		3	36	40	18	3	1163
Płeć	Mężczyźni	4	39	35	18	4	550
	Kobiety	2	33	44	18	3	613
Wiek	18-24 lata	4	43	42	9	3	146
	25-34	4	48	38	9	2	236
	35-44	5	33	45	14	3	192
	45-54	2	33	42	21	2	184
	55-64	2	30	38	27	3	198
	65 lat i więcej	0	28	36	26	9	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	25	47	24	3	449
	Miasto do 20 tys.	3	19	49	26	2	150
	20-100 tys.	1	38	44	14	3	228
	101-500 tys.	3	51	30	10	5	188
	501 tys. i więcej mieszk.	7	62	15	7	8	149
Wykształcenie	Podstawowe	1	25	40	28	6	276
	Zasadnicze zawodowe	2	29	47	19	3	287
	Średnie	3	42	38	13	3	394
	Wyższe	5	47	33	10	4	207
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	5	47	32	11	5	102
	Średni personel, technicy	5	38	39	16	2	45
	Pracownicy adm.-biurowi	5	29	51	15		68
	Pracownicy usług	1	49	30	20		62
	Robotnicy wykwalifikowani	6	39	41	12	2	155
	Robotnicy niewykwalifik.	4	35	42	17	2	63
	Rolnicy		25	48	24	3	61
Pracujący na własny rach.	11	52	28	9		50	
Bierni zawodowo	Renciści		23	34	37	6	68
	Emeryci	1	26	40	24	9	256
	Uczniowie i studenci	2	52	36	5	5	93
	Bezrobotni		26	49	24		71
	Gospodynie domowe i inni		40	45	15	1	70
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	3	41	41	15	1	166
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	1	42	44	11	3	100
	sekt. pryw. poza rolnict.	8	44	35	12	2	263
	prywatnym gosp. rolnym	4	21	50	22	3	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	1	24	51	22	2	179
	501-750	2	32	44	18	3	155
	751-1000	3	39	38	16	4	200
	1001-1500	3	37	38	20	3	179
	Powyżej 1500 zł	7	58	24	6	4	161
Ocena własnych war. mater.	Złe		24	41	32	3	171
	Średnie	1	31	44	20	4	550
	Dobre	6	47	34	10	4	442
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		24	48	21	6	44
	Raz w tygodniu	3	35	41	18	3	529
	1-2 razy w miesiącu	2	38	42	15	3	199
	Kilka razy w roku	3	40	37	17	3	259
	W ogóle nie uczestniczy	4	34	34	20	8	132
Poglądy polityczne	Lewica	2	38	35	19	5	179
	Centrum	3	34	46	14	2	361
	Prawica	3	38	36	19	4	329
	Trudno powiedzieć	2	34	39	20	5	295

Tabela 8

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		38	58	4	586
Płeć	Mężczyźni	37	57	6	336
	Kobiety	38	59	3	250
Wiek	18-24 lata	44	54	2	42
	25-34	40	54	6	185
	35-44	36	61	3	144
	45-54	37	59	4	138
	55-64	35	58	7	68
	65 lat i więcej		100		8
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	60	6	215
	Miasto do 20 tys.	45	52	3	78
	20-100 tys.	43	52	5	108
	101-500 tys.	37	60	3	94
	501 tys. i więcej mieszk.	34	64	3	91
Wykształcenie	Podstawowe	40	58	2	55
	Zasadnicze zawodowe	40	54	6	150
	Średnie	38	58	5	221
	Wyższe	33	63	4	161
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	66	8	99
	Średni personel, technicy	40	58	2	44
	Pracownicy adm.-biurowi	52	47	1	62
	Pracownicy usług	54	40	6	62
	Robotnicy wykwalifikowani	41	55	3	150
	Robotnicy niewykwalifik.	52	45	3	53
	Rolnicy	11	85	4	50
Pracujący na własny rach.	22	75	3	49	
Bierni zawodowo	Emeryci		78	22	7
	Uczniowie i studenci	20	80		6
	Bezrobotni	100			2
	Gospodynie domowe i inni	29		71	3
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	42	56	2	166
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	48	47	5	100
	sekt. pryw. poza rolnict.	35	58	6	263
	prywatnym gosp. rolnym	16	80	4	57
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	36	54	9	71
	501-750	50	46	4	71
	751-1000	39	56	5	102
	1001-1500	40	57	3	91
	Powyżej 1500 zł	26	72	2	102
Ocena własnych war. mater.	Złe	55	37	8	45
	Średnie	44	52	4	254
	Dobre	29	67	4	287
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	20	80		12
	Raz w tygodniu	35	60	4	259
	1-2 razy w miesiącu	35	57	8	119
	Kilka razy w roku	43	56	1	144
	W ogóle nie uczestniczy	40	53	7	52
Poglądy polityczne	Lewica	32	63	5	76
	Centrum	39	57	5	219
	Prawica	35	62	3	178
	Trudno powiedzieć	43	51	6	113